

Farský infolist

Gréckokatolíckej farnosti Zbudza - Oreské

- dobrovoľný príspevok -

19/2023 14. máj 2023

Acedia – duchovná lenivosť

Ďalšia nerest v našom cykle príhovorov sa volá acedia a má veľmi blízko k smútku, takže v západnej tradícii asketiky, ktorej inšpirátorom je sv. Gregor Veľký, tento cirkevný učiteľ spája obe neresti do jednej pod názvom lenivosť. Kresťanský Východ aj naďalej nerest smútku a acedie oddeľuje. Samotný termín *acedia* je dosť ťažko preložiteľný, lebo má mnohoraké prejavy, preto slovenský výraz lenivosť (nuda) predstavuje len jedno z nich a nie je úplný. Acedia znamená skôr: nechúť, odpor k dobru, únava, neochota, duchovná ospalosť, ťažkopádnosť atď. Človek ovládaný touto vášňou nemá záujem o nič predovšetkým duchovné a všetko mu príde jalové a nudné. Acedia robí človeka nestálym a nepevným, sotva sa nachádza na jednom mieste, už chce odísť na iné, alebo za každú cenu vyhľadáva kontakty s inými osobami. Tieto kontakty a stretnutia nie sú vôbec potrebné a preto sa točia iba okolo prázdnych a neužitočných rozhovorov. Všetky tieto stavy sú sprevádzané nespokojnosťou a úzkosťou. Tak ako z prirodzenosti povahy cholericí ľahšie podľahnú vášni hnevu, vášni acédie sa ľahšie môžu poddať sangvinici, ktorí z prirodzenosti povahy nemajú pevnú vôľu. Stále začínajú čosi nové, málokedy to dotiahnu do konca a rovnako radi menia miesto svojho prebývania. Démon acédie nazývaný tiež démon poludnia sa približuje predovšetkým k tým, ktorí chcú viesť slušný duchovný život, aby ich od neho odradil.

Myšlienky, ktoré podsúva človeku, aby ho zlomil, sú typu: Nemá to význam; nemám vôbec chuť; nemá to žiadny zmysel, premárnil som celý svoj život; ako som sa na to vôbec mohol dať atď.

Príčiny, ktoré dovoľia, aby sa také myšlienky zahniezdili v mysli a srdci človeka, sú často absencia pocitu spokojnosti z práce, túžba po inom mieste, inej práci, hľadanie čohosi zaujímavého, sebaľútosť, závisť, zlosť, pocit menejcennosti a podobne. Vidno to na ľuďoch, ktorí chcú stále čosi začínať, všetko, čo tu bolo doteraz je zlé, ale za nimi osobne nejaké výsledky nebadáť. Acedia začína vtedy, keď nás prestáva tešiť a baviť to, čo máme robiť, čo sa od nás očakáva, aby sme robili. Keď nemáme radosť z vlastného poslania, z kňazstva, rehoľného života, rodiny a pod. Povedané slovami súčasných psychológov, vyhoreli sme. Sv. Simeon Nový Teológ definuje acediú veľmi tvrdými slovami:

Acedia je smrť duše a mysle. Ak by jej Boh dovolil použiť proti nám všetku jej silu, nik z tých, čo zápasia, by sa nezachránil. Našou úlohou je všemožne jej odporovať, ale len Boh nás môže osobitne prebudiť a dať nám zjavné víťazstvo nad ňou. Je predsa nemožné, aby mŕtvola vstala bez pomoci toho, ktorý sám vstal z mŕtvych.

Na prekonávanie tejto vášne mnísi v kláštoroch zdôrazňovali dôležitosť zotrúvania na mieste, tzv. *stabilitas loci*, vrelo odporúčali tiež modlitbu žalmov, duchovné čítanie, schopnosť zorganizovať si deň. Palladios v diele *Historia Lausiaca* píše o sebe toto:

„Raz som prišiel k abba Makáriovi v čase keď som prepadol duchovnej omrzlosti a povedal som mu: „Abba, čo mám robiť? Sužujú ma totiž myšlienky, ktoré mi vravia: Nič tu nerobíš, odíď odtiaľ! On mi odpovedal: „Povedz tým myšlienkam: Ja tu strážim steny kvôli Kristovi.“

Posolstvo apoftegmatu je toto: Aj malá, bezvýznamná práca a hlavne vytrvalosť dokážu človeka zabrzdiť od ustavičnej chute meniť miesto, čo je len prejavom nestálosti. Prepodobný Ján Klimak jednotlivé neresti personifikuje a vkladá im do úst to, čoho sa obávajú. Tak napríklad acedia s'aby osoba hovorí toto:

„Mojí protivníci, ktorí ma držia v okovách, sú žalmy a manuálna práca. Mojm nepriateľom je rozjímanie o smrti, ale tá, čo ma môže úplne zabiť, je modlitba spojená s pevnou nádejou na budúce dobrá.“

Nádej na budúce dobrá, to je niečo, čo mnohým dnešným ľuďom chýba. Bez tejto nádeje nemá človek dôvod, prečo by žil, prečo by sa namáhal. Preto dnes stretávame toľkých ľudí bez radosti, zdeptaných a skleslých, bez záujmu a zánietenia a to vo všetkých vekových kategóriách. V tom, čo na tejto zemi pokladajú za dobro, nachádzajú sklamanie a rozčarovanie a iné dobrá nepoznajú. Toto mnohých zabíja a preto má pravdu sv. Simeon Nový Teológ, keď acediu nazýva smrťou duše. Duša žije vtedy, ak vrúcne so žalmistom cíti potrebu jednoty s Bohom a volá: „Duša mi žízni po tebe, Pane, Bože môj.“ (o. Marko Durlák)

Zdroj.: <https://www.vaticannews.va/sk/cirkev/news/2023-04/duchovny-zapas-6-acedia-duchovnaleniivost.html>

V sobotu, 20. mája 2023 o 16:30 h. bude sláviť archijerejskú sv. liturgiu vladyka Cyril Vasil', SJ arcibiskup - košický eparchiálny biskup v základoch Michalovskej rotundy, najstaršej sakrálnej stavby na území mesta, situovanej v areáli Zemplínskeho múzea. Tešíme sa na hojnú účasť.

	Zbudza	Oreské
Po 15.5	Náš prepodobný otec Pachómios Veľký.	
		Moleben(klokočovský) 17:00 ✠ Janka (Čameková)
Ut 16.5	Náš prepodobný otec Teodor Posvätený, učeník svätého Pachómia Veľkého.	
	Moleben(klokočovský) 17:00 ✠ Terézia, Elena (Andrejová E.)	
Str 17.5	Odovzdanie sviatku Paschy . Svätý apoštol Andronik a spoločníčka	
		Moleben(klokočovský) 17:00 ✠ Michal, Jozefína, Martin (Chorcholičová M.)
Št 18.5	NANEBOVSTÚPENIE NÁŠHO PÁNA JEŽIŠA KRISTA . Prikázaný sviatok. Myrovanie	
	18:00 ✱ za farnosť	16:30 ✱ rod. Vojtková, Michliková
Pia 19.5	Svätý hieromučeník Patrik, pruský biskup, a spoločníci.	
	17:00 ✠ z rod. Prokopovej	18:00 <i>nácvik detí na prvú svätú spoved'</i>
So 20.5	Svätý mučeník Tallelaios.	
		10:00 <i>Slávnosť prvej svätej spovede.</i> ✱ Elin, Katarína, Viktória, Matúš
Ne 21.5	NEDEĽA SVÄTÝCH OTCOV PRVÉHO EKUMENICKÉHO SNEMU, TEDA PRVÉHO NICEJSKÉHO Svätí veľkí králi a apoštolom rovní Konštantín a Helena. <i>Zbierka na katolícke masmédiá</i>	
	10:00 ✱ za farnosť	8:30 ✱ Ján (Zálužický) Stretnutie detí, ktoré sa pripravujú na prvú svätú spoved'